

2024-05-21

Dnr: 5.2.1- 2024-384

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

kn.nm@regeringskansliet.se

Remissvar Betänkandet Areella näringar vid vatten (SOU 2023:103)

KN2024/00156

Bakgrund

Sametinget i Sverige är både en statlig myndighet och ett folkvalt samiskt parlament med syfte att förbättra och tillse att samernas möjligheter som urfolk att bevara och utveckla sin kultur främjas. Sametingets uppgift är att medverka i samhällsplaneringen och bevaka att samiska behov beaktas, däribland renskötselns intressen, vid utnyttjandet av mark och vatten.

Uppdraget har varit att föreslå lagändringar och andra åtgärder som moderniserar och förtydligar undantagsbestämmelsen från strandskyddet i 7 kap. 16 § 1 miljöbalken. Detta ska ske i syfte att säkerställa att undantagsbestämmelsen tar tillräcklig hänsyn till de varierande förutsättningar som i dag råder för olika näringsidkare inom de areella näringarna och att den ser till behoven av att förbättra förutsättningarna för näringarnas utveckling, särskilt för småskaliga lantbrukare. Förslagen ska även bidra till att uppnå livsmedelsstrategins mål om ökad livsmedelsproduktion och hållbar utveckling i hela landet.

Sammantaget anser Sametinget att direktiven i utredningen har uppfyllts. Vi yttrar oss i valda delar.

5.2.1 Vattenbruk bör omfattas av undantagsbestämmelsen, dock inga ytterligare näringar

Vi tillstyrker förslaget att vattenbruk kan tilläggas till att vara ett ändamålsenligt undantag från strandskydd enligt utredningens slutsats.

De syften som har avsevärd tyngd och ligger till grund för miljöbalkens regler om strandskydd är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och vatten. Syftet med strandskyddsregleringen är att bevara kvarvarande områden men inte inkräkta på pågående markanvändning, som för jordbruk, fiske, skogsbruk och renskötsel. Uppförande av nya förbuds därför inte för byggnader, anläggningar m.m. som inte är för bostadsändamål och behövs för dessa näringar. Undantagsbestämmelserna siktar på de

Čujuhus/adress

Box 90

981 22 GIRON/KIRUNA

Besöksadress: Adolf Hedinsvägen 58

Telefvdna/telefon

0980 - 780 30 (vx)

Org.nr.: 202100-4573

E-boasta

e-post: kansli@sametinget.se

www.sametinget.se

naturresurser som näringarna tar i anspråk och inte för själva näringarna. Dessa näringar är av nationell betydelse enligt paragrafer i 3 kap. miljöbalken. Då det skulle riskera negativa konsekvenser för miljön att lägga till gårdsbaserad natur- och fisketurism till undantagen för strandskydd tillstyrker vi förslaget att dessa näringar inte läggs till.

5.2.2 Vägledning om tillämpning

Vi tillstyrker förslaget att Naturvårdsverket i samråd med övriga berörda myndigheter får i uppdrag att ta fram en vägledning kring tillämpningsområdet för undantagsbestämmelserna i 7 kap. 16 § 1 miljöbalken.

5.2.3 Det bör införas ett nytt särskilt skäl för dispens från strandskyddet för småskaliga förvärvsverksamheter på landsbygden

Utredningen bedömer att den föreslagna dispensgrunden som har flera kriterier som ska uppfyllas, bör kunna tillämpas i områden som har och förväntas ha god tillgång till allemansrättsligt tillgängliga strandskyddade områden. Syftet är att skapa möjligheter till långsiktig sysselsättning i områden med låg bebyggelsegrad och lågt bebyggelsestryck på landsbygden. Inom renskötselområdet är det troligt att man hittar områden med både låg bebyggelsegrad och lågt bebyggelsestryck men därför är det inte orörda marker. Renskötseln är som det återges i utredningen en arealkrävande näring där renen behöver betesco för att tillgodogöra sig näringen av renbetet. Inom renskötselområdet behöver man därför konsultera de samiska aktörerna vid dispensansökningar. Dispens kan gynna att samiska småskaliga företag har möjlighet att starta upp och då ligger det i linje med att den samiska kulturen med sina näringar ska främjas.

6. Omsättningskravet bör delvis justeras

Vi har inga synpunkter.

7. Det funktionella kravet behöver förtydligas

Vi tillstyrker utredningens förslag.

8. Ikraftträdande och förslag

Vi tillstyrker förslaget

9. Övervägda alternativ

Vi anser att utredningen har haft grund för att välja bort de alternativ som tas upp i detta kapitel.

Yttrandet har lämnats av avdelningschef Ingela Nilsson efter föredragning av samhällsplanerare Laila Öberg, avdelning Samiska näringar.